

FREDS

Kristna Fredsörelsen
tidning # 1 • 2023

NYTT

Tema: In från marginalerna

Krig och fredligt motstånd i närområdet

Väpnad konflikt i Sudan:

"Läxan vi lärt oss är att självständighet inte räcker: rättvisa måste skapas – och för det behöver våra unga leva och kämpa. Inte dö i krig."

Aktuellt:

Arctic Peace Challenge

/14

Porträttet / Lars Ingelstam:

"Vår uppgift är att förbereda för tiden efter kriget."

/13

FREDSNYTT

Fredsnytt är **Kristna Freds**rörelsens medlemstidning. Den kommer ut 2 gånger om året med en upplaga om ca 1 000 ex. **Kristna Freds**rörelsen arbetar för en värld utan våld, krig och förtryck. Det gör vi genom att:

- Ge kurser i ickevåld, civilkurage och konflikthantering.
- Stödja ickevåldsorganisationer i Sydsudan, Maghreb-regionen och Colombia.
- Ha fredsobservatörer i Colombia, Guatemala och Mexiko där de bidrar till skydd för försvarare av mänskliga rättigheter.
- Arbeta med information och opinionsbildning, till exempel mot Sveriges handel med vapen.
- Uppmana och stödja kyrkor och andra trossamfund att verka för fred och rättvisa och att ta avstånd från våld.

Grafisk form och layout

Ulrika L Forsberg

Redaktör

Nathaly Salas
nataly.salas@krf.se
Tfn: 0730-344822

Omslagsbild

Demonstration i London mars 2022, mot Rysslands invasion av Ukraina. cc Alisdare Hickson, Flickr.

Tryck

Wikströms tryckeri AB, 2023

Kontaktuppgifter

Kristna Fredsrörelsen
Box 14038
167 14 Bromma
Telefon 08-453 68 40
info@krf.se
www.krf.se

Gåvor pg 90 00 31-6/bg 900-0316

Swish 123 900 0316

Den här tidningen har delvis finansierats med bidrag från Svenska missionsrådet och Folke Bernadotte Akademien. Finansierarna har ej medverkat vid utformningen och tar ej ställning till de synpunkter som framförs.

FREDSKALENDERN

28-30 juni

ALMEDALEN, VISBY

Onsdag 28/6 14:30-15:15

Hur verkar man för hållbar fred mitt under brinnande krig?

(S:t Drottensgatan 12, Kattolska kyrkan, "Newman/Bildascenen")

Torsdag 29/6 14.00-14.45

När kriget kommer – var finns kyrkans röst för fred?

(Adelsgatan 43, Vårdklockans kyrka)

Torsdag 29/6 16:30-17:15

Demokratin och framtiden – har folkrörelser fort-

farande en roll att spela?

(S:t Drottensgatan 12, Kattolska kyrkan, "Newman/Bildascenen")

Fredag 30/6 13:30-14:15

Aktivt motstånd och fredlig förändring – hur kan ickevåld rädda världen?

(S:t Drottensgatan 12, Kattolska kyrkan, "Newman/Bildascenen")

● Samtalen sänds live via Bildas Youtube-kanal.

21 september

STOCKHOLM

Internationella fredsdagen

och boksläpp av Lars Ingelstams bok *Fredspolitiska perspektiv*.

● Tid och plats meddelas via våra digitala kanaler

2 oktober

Internationella ickevåldsdagen

20-22 oktober

UMEÅ

Ickevåld 2023
Umeje/Umeå, Kulturhuset Klossen.

● Mer info på sid 6.

För mer information se krf.se/aktuell

Skriv under till skydd för vapenvägrare!

● ● ● Vår internationella tillhörighet IFOR arbetar för rätten till att vägra vapen och deltar i #ObjectWarCampaign. Syftet är att sätta press på EU:s ledare att välkomna och stödja dem som aktivt motarbetar kriget genom att vägra vapen.

● Du skriver lätt under genom att scanna in koden med din mobilkamera

● Almedalens viktigaste samtal

Hur kan freden vinnas?

● ● ● **Kristna Freds**rörelsen har folkbildat för fred i över hundra år och arbetet fortsätter under årets Almedalsvecka.

Kriget dominerar det offentliga samtalet och diskussionerna kretsar nästan uteslutande kring militära strategier för en krigsseger. Hur kan fred vinnas i länder där krig pågår? Hur kan demokratin stärkas i Sverige? Och hur kan vi påstå att ickevåld framgångsrikt kan bedrivas också i de mest represiva sammanhang?

Kristna Fredsrörelsen bjuder in bland andra Joel Halldorf, Per Olsson Fridh och Anna Ardin till några av Almedalens viktigaste samtal.

● Läs mer om vår medverkan på www.krf.se

"En konstruktiv, innehållsrik och sympatisk bok. Den förtjänar att läsas, vara faktakälla och inspirera inte bara kristna utan alla som vill bättre förstå att fred är inte bara militärt försvar."

BESTÄLL!
Lars Ingelstams bok
Fredspolitiska perspektiv

Hans Blix, f. d. utrikesminister

Tack...

... Sara Lindblom, som vid årsmötet lämnade posten som ordförande efter tre års trogen tjänst.

Sara Lindblom

● Vad tar du med dig från den här tiden?

– Det har varit så viktigt för mig att vara en del av detta sammanhang som är **Kristna Fredsrörelsen** – särskilt när det blåser kallt – där fred och ickevåld är tydliga kompasser, både vägen och målet. Att stå trygga i vår värdegrund och tro på att en annan värld är möjlig. Jag kommer sakna alla samtal med medlemmar, kansliet och styrelsekollegorna, men samtalen fortsätter, liksom engagemanget. Vi ses därute!

SARA EFTERTRÄDS av Fredrika Gårdfeldt, som till vardags är präst i Svenska kyrkan vid Katarina församling i Stockholm. Hon är verksam i religionssamarbetet *Goda Grannar* och medförfattare till *Lilla Fredsboken*. Hon har även suttit i svenska OSSE-nätverkets styrelse.

Fredrika Gårdfeldt

● Fredrika, vad brinner du för?

– Att vara följare på fredens väg. Och att sprida inspiration kring inre frid och yttre fred. Jag vill understryka att jag tror att alla människor är kallade att gå på fredens väg och att ingen av oss människor är perfekta ämnen, men oändligt älskade av fredens och kärlekens gud. ●

● ● ● Årsmötet valde även in Seinab Hilowle, Mikael Risenfors, Monica Nordenwald och Maria Bäcklund som nya ledamöter till styrelsen.

20 augusti...

● ● ● Är sista ansökningsdag till *Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel*. Ifyllt ansökan (som du kan ladda hem genom att scanna QR-koden med din mobilkamera) skickas till ansokan@skr.org.

838 personer är medlemmar i Kristna Fredsrörelsen just nu. Tack till alla medlemmar för att ni stöder vårt viktiga arbete!

● ● ● Generalsekreteraren har ordet

Medlemskap är en aktiv handling

Vi är en folkrörelse som växer, sakta men säkert. Var och en av er bidrar till att vi blir mer relevanta och får starkare lyskraft. Att bygga och mobilisera rörelsen genom medlemskap blir en aktiv handling i dessa dagar.

Det som våra grundare insåg för över hundra år sedan känns än mer levande idag. Att vår rörelse sätter den personliga övertygelsen och tron på att vägen till fred och rättvisa gör oss uthålliga och envisa. Att vi är en folkrörelse gör att vi kan växeldra och skapa trovärdighet genom praktik av ickevålds- och fredsfrämjande metoder i vår verksamhet. ”Hoppet finns förborgat i de små stegen i den verkliga fredens riktning, den som inte bara handlar om tillfällig frånvaro av krig utan svarar mot de allra flesta människors djupaste längtan” sade K.G. Hammar under ett samtal vi anordnade med Stockholms Stadsmission, och som du kan läsa mer omopå sid 14.

För fem år sedan gav vi ut *En Säkerhetspolitik för fred*, som lyfter fram en säkerhetspolitik som överensstämmer med vår rörelses värderingar. Nu ger vi ut en reviderad version i pocketform: *Fredspolitiska perspektiv* av Lars Ingelstam.

I mittuppslaget kan ni ta del av mina klargöranden om hur vi som fredsrörelse ser på kriget i Ukraina. Ambitionen är att fokusera på och sätta ord på fredliga perspektiv i en tid av upprustning och militarisering. (En mer omfattande text om detta kan ni ta del av på www.krf.se.)

Samtidigt pågår andra väpnade konflikter som inte får samma uppmärksamhet. Sudan var nära en fredlig övergång från militärt styre till övergångsregering, men processen kollapsade i en väpnad konflikt. Vår partnerorganisation ONAD ger en bild av hur situationen ser ut.

I en tid när hållbar fred och klimatomställning inte längre är en självklarhet för våra politiska ledare blir vår roll, att stå upp för demokrati och rättvisa, än viktigare.

Lotta Sjöström Becker
Generalsekreterare
för Kristna Fredsrörelsen

Foto: ONAD

Foto: UN Photo

ONAD. Solidaritetsmanifestation utanför Sudans ambassad i Juba april 2023.

2011 bröt sig Sydsudan ur Sudan, i och med de fria val som hölls i landets södra del. Två år senare ledde konflikter inom den sydsudanesiska befrielseorganisationen till inbördeskrig i den nya statsbildningen. Två fredsavtal har slutits sedan dess.

● Sudan

Väpnad konflikt i närområdet

I mitten av april utbröt strider i Khartoum, Sudans huvudstad. I sviterna av den våldsamma konflikten mellan armén och paramilitära RSF har över en miljon sudaneser flytt från striderna. Huvuddelen av dem är nu internflyktingar. Kristna Fredsrörelsens samarbetsorganisation ONAD är djupt engagerad och efterfrågar såväl humanitära som fredsskapande insatser.

– Vi har bistått flyktingarna med traumastöd, möjlighet till återhämtning och inte minst vägledning i syfte att skapa en fredlig attityd hos dem. Vi behöver rusta dem för att ingå i fredssamtal och efterfrågar möjligheter att erbjuda dem utbildning i konflikthantering och självorganisering.

ONADS medlemmar har också visat sin solidaritet för Sudans folk

genom plakat, ljusmanifestationer och tal utanför Sudans ambassad. Kontakt upprättades med kollegorna i SONAD, för att informera sig om vilket stöd de behövde.

– Sydsudans, Kenyas och Djiboutis regeringar har uppdrag av östafrikanska samarbetsorganet IGAD att medla mellan parterna. Vi har tryckt på för att vår regering gör sitt yttersta för att få ett slut på konflikten, som riskerar att sprida sig. Rysslands krig i Ukraina fortgår och det finns en risk att det påverkar stormakternas, inte minst Rysslands, inblandning i Sudan. Konflikterna i Sudan är ett försök att kapa den demokratiska maktövergången till civilt styre som pågick efter att det sudanesiska folket avsatte president Beshir år 2019. Alla framtida förhandlingar bör därför inkludera civilsamhället, inte minst kvinnor och ungdomar.

Foto: Kristina Fredsrörelsen

Moses Monday John, Organisation for Nonviolence and Development (ONAD).

Det går inte att ta miste på entusiasmen i Moses Monday Johns röst när han talar om kvinnors roll i fredsarbetet. Som chef för ONAD, IFORs sydsudanska gren verkar han aktivt och ihärdigt för kvinnors inkludering. Han menar att det är viktigt att skapa allianser

mellan icke-patriarkala män och kvinnliga aktivister.

– Kvinnors medverkan är en nyckel i fredsarbetet. I Sydsudan säger vi att kvinnan är samhället och mannen är en individ. Därför, om du ska ge stöd åt någon – ge stöd åt en kvinna. Vi har stora problem på landsbygden, där konflikter mellan olika grupperingar bland annat tar sig uttryck i boskapsstölder, vilket i sin tur utlöser våldsamheter. Ett exempel som blivit viralt här är fallet med en kvinna som vägrade mata sina barn med mjölk från den stulna ko som hennes man kom hem med. Hon fick honom att gå tillbaka med djuret och fick ett stort stöd för sin insats. Andra följde hennes exempel. Kvinnor har traditionellt sett varit marginaliserade här, liksom i andra delar av världen. Men vi ser hur de visar stor handlingskraft vid konflikter. Vi har sett dem ställa sig framför bandvagnar i Ukraina – genom ickevåldsmetoder verkar de avväpnande. Kvinnor är familjeförsörjare. Deras engagemang i ungas situation är viktig, liksom deras förmåga att statuera exempel.

DETTA ÄR VIKTIGT, menar Moses. Inte minst för unga män som tidigt får lära sig att de ska vara beredda att dö för sitt land. Men behoven är helt andra:

– De behöver leva! När vi kämpade för nationell självständighet var vi enade och trodde att allt skulle lösas när vi nått vårt mål. Men när vi fick rätt till vårt eget land och krävde våra rättigheter i fredstid, ja, då vände makthavarna sig istället emot oss. Läxan vi lärt oss är att självständighet inte räcker: rättvisa måste skapas – och för det behöver våra unga leva och kämpa. Inte dö i krig.

Nathaly Salas

- Vad Colombias nye president menar när han talar om *Paz total*

Fullständig fred?

Begreppet *Paz Total*, "Total fred" eller "fullständig fred", har stått i centrum i deet offentliga samtalet i Colombia sedan valet för ett år sedan. När *Lagen om total fred* antogs den 4 november 2022 uppstod förväntningar, frågor och oro hos det colombianska civilsamhället. Framförallt aktiverade sig det colombianska civilsamhället i att stödja decentraliseringen av fredsprocessen.

Den uttalade avsikten från Colombias nye president Gustavo Petros regering är att omvandla fredsmålet till ett politiskt program. Processen kring *Paz Total* är

sprungna ur lärdomar ur fredsprocessen i Havanna 2016. En av dem är att kompromissen med FARC:s dåvarande sekretariat ledde till att en del FARC-dissidenter förblev aktiva.

Vissa fronter ville inte förhandla och de var heller inte intresserade av att komma in i det civila livet. En annan är att lokalbefolkningen i olika delar av landet själva ska kunna leda fredsdialoger istället för att förhandlingarna med varje beväpnad organisation styrs av regeringen i Bogotá.

Karolina Boyoli
Fredsobservatör
i Colombia

Colombias civilsamhälle i landsbygden kan få större betydelse i fredsprocessen.

Foto: SweFOR Colombia

● FYRA NYCKLAR TILL "LAGEN OM TOTAL FRED":

- Paz Total är en reform inom ramen för Lagen om allmän ordning från 1997.
- Politiken som syftar till att skapa allmän ordning fokuserar därmed på fredsbyggande.
- Lokal fred. Syftet med Paz Total är att få lokala myndigheter, borgmästare och provinser får befogenheter att ta fram fredsstrategier och föra dialoger med illegala grupper. Detta bemyndigande av lokala krafter utgår från att de som bor och arbetar ute i landet har större insikt i sina behov.
- Presidenten har ålagt regering och myndigheter att följa upp och rapportera vilka insatser som görs och vilka aktörer som deltar i processerna för att skapa fred.

Det komplexa sambandet mellan klimat och konflikt

Klimatförändringarna påverkar mänsklig säkerhet på en mängd sätt. Vår förmåga att hantera kriser blir avgörande för att undvika att klimatförändringarna bidrar till våldsamma konflikter.

Sambanden mellan konflikt och klimat blir allt tydligare, liksom behovet av en ”grön” omställning. Samtidigt finns det en risk att omställningen sker på bekostnad av människor som redan lever i utsatthet.

Det blir tydligt en studie där fredsaktörer som Kristna Fredsrörelsen samverkar med internationellt har intervjuats kring sitt arbete med miljö, fred och säkerhet. ●

Infografik: Petter Evertsen.

Studiens slutsatser:

● ● ● Klimatförändringar kan förvärra existerande konflikter

Klimatförändringar orsakar i sig själva inte konflikter, men kan minska mängden tillgängliga resurser, förstärka orättvisor och vidga gapet mellan olika intressen och behov. När spänningarna tilltar ökar risken för att konflikter ska bli våldsamma.

● ● ● Gemensamma behov kan leda till ökat samarbete

En försämrad livsmiljö och krympande resurser kan förvärra konflikter, men också tydliggöra gemensamma behov och leda till nya samarbeten och lösningar över konfliktlinjer. Hur vi hanterar nya utmaningar påverkar vilken effekt de får på våra samhällen.

● ● ● Fredsbyggande och ickevåld ökar motståndskraften vid kriser

Det är mer effektivt att bygga mekanismer i samhället som förebygger våld än att avvärja konflikter som redan hunnit bli våldsamma. Genom att bygga kapacitet och skapa strukturer för ickevåldslig konfliktomvandling redan innan en kris äger rum minskar risken att krisen övergår i våldsam konflikt.

● ● ● Att bygga fred är bra för klimatet

Ett konstruktivt klimatarbete förutsätter att människor enas i sitt miljöengagemang och samarbetar över gränser. Krigföring orsakar miljöförstörelse, stjälar fokus och resurser från klimatomställningen och ökar risken för korrup-tion. En fredlig samhällsutveckling är en förutsättning för en bra klimatpolitik!

Bygg strategi! ICKEVÅLD 2023

**Alternativ till militarisering!
Klimaträttvisa! Inkludering!
Anmälan är öppen för ICKEVÅLD
2023, den fjärde årliga mötes-
platsen för aktivister, forskare
och rörelser i Umeje/Umeå.**

då de nationella och internationella hot mot fred, miljö, demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet hopar sig?

Mötesplatsen äger rum i Umeå den 20–22 oktober.

Deltagarnas interaktion står i centrum, liksom aktuell forskning

om ickevåld, freds- och konfliktforskning och sociala rörelser.

● Mer information finns på www.ickevald.nu

Anmäl dig genom att scanna in QR-koden.

Foto: UN Photo

Solidaritet utan hatretorik

Rysslands folkrättsvidriga angreppskrig mot Ukraina, och dess säkerhetspolitiska konsekvenser för Sverige, fortsätter att ta stor plats i det offentliga samtalet. Kristna Fredsrörelsens medlemmar har naturligtvis också berörts på olika sätt. Våra centrala frågor har ju ställts på sin spets. Därför har vår generalsekretäre, Lotta Sjöström Becker, sammanställt rörelsens hållning för att tydliggöra vår position under ett allt hårdare debattklimat. →

Lotta Sjöström Becker: I maj arrangerade Kristna Fredsrörelsen tillsammans med Stockholms stadsmission samtalet "Perspektiv på fred, i tider av krig", som tog avstamp i den dominerande militaristiska diskurs som följt Rysslands folkrättsvidriga invasion av Ukraina.

➔ **D**els ville vi klargöra var vi står, särskilt som det förekommer många missförstånd – och ibland rena vantolkningar – om fredsrörelsens inställning. Dels ville vi hjälpa våra medlemmar att navigera i de svåra frågor som kriget väckt, och förhoppningsvis stöda dem i de samtal som de själva för med sin omgivning, säger Lotta Sjöström Becker, och fortsätter:

– Medlemmar, styrelse och kansli, har upplevt att de, när de försökt nyansera diskussionen och presentera alternativ till de militärt präglade resonemang som dominerar i massmedierna, ofta mötts med intolerans och misstänkligheter.

I en omfattande artikel som publicerats på vår hemsida, redogör hon för Kristna Fredsrörelsens hållning i frågan om kriget i Ukraina, och lyfter alternativa perspektiv som får så lite utrymme i den offentliga debatten.

Vår rörelses utgångspunkt är ett tydligt fördömande av Rysslands angrepp mot Ukraina. Det råder ingen tvekan om att den ryska regimen gjort sig skyldig till ett brott mot folkrätten, och i samband med detta har också omfattande och väldokumenterade krigsförbrytelser begåtts av ryska soldater. För Kristna Fredsrörelsen är det därmed självklart att kräva ett totalt tillbakadragande av alla ryska trupper från Ukraina, inklusive Krim och ockuperade territorier i östra Ukraina.

HUVUDFOKUS FÖR OSS, som fredsrörelse, ligger dock på det som en enig forskarkår inom freds- och konfliktkunskap brukar betona: Det måste satsas mycket mer på förebyggande insatser för att undvika att konflikter övergår i väpnat våld och stridigheter. Kriget i Ukraina inleddes när Ryssland annekterade Krim

och sedan stöttade paramilitära separatiststyrkor i östra Ukraina. Och den konflikt som ledde fram till annekteringen började ännu tidigare än så.

I det fredsbyggande arbetet har ickevåld en viktig roll att spela. Samtidigt är det i vissa avseenden en tuff utmaning att verka för ickevåld i dagens säkerhetspolitiska diskussion.

– Många tror felaktigt att ickevåld innebär passivitet och undergivenhet inför en angripare eller förtryckare. Men det stämmer ju inte! Det handlar om människorättsaktivism, rättighetsbaserat biståndsarbete, politiskt påverkansarbete för en demokratisk utveckling, civilt motstånd som direktaktioner, ibland med inslag av civil olydnad. Men det handlar också om internationella sanktioner och rättsliga åtgärder mot krigsförbrytare. Och den mindre konfrontatoriska sida av konflikthanteringen som

syftar till nedtrappning av och avslut på en konflikt, säger Lotta Sjöström Becker.

ATT ICKEVÅLDSLIGT fredsförebyggande arbete är effektivt har slagits fast i vetenskaplig forskning, bland annat i en omfattande studie som utförts på uppdrag av FN och Världsbanken, *Pathways for Peace*. I samband med kriget i Ukraina ser Kristna Fredsrörelsen det som sin roll att lyfta hur ickevåldsmetoder kan fylla en viktig funktion mitt under brinnande krig. Ukrainare har till exempel använt sådana i samband med ryska attacker och under rådande ockupation. Med hjälp av vägblockader, olydnadsaktioner och strejker har de motverkat den ryska invasionen. De har också genomfört koordinerade kampanjer för att underminera ryska soldaters stridsvilja, dokumenterat krigsförbrytelser och arbetat aktivt för att stärka lokalsamhällets funktion och motståndskraft.

PARALLELLT MED DET ukrainska motståndet har ryska och belarusiska krigsmotståndare trots stora personliga risker genomfört protester och aktioner i sina respektive länder. Från omvärldens sida har sanktioner använts mot de ansvariga för kriget, handelsrestriktioner har införts för att minska inflödet till den ryska krigskassan, och demokratiska krafter i Ryssland och Belarus har fått visst finansiellt stöd.

– Alla dessa ickevåldsmetoder gör nytta, och om de blir ännu mer omfattande så kan också nyttan bli större. Här kan bland annat Sverige och EU agera starkare genom att stoppa all import av rysk gas, och kraftigt öka stödet till den ryska och belarusiska demokratirörelsen.

För Kristna Fredsrörelsen har frågan om svenskt vapenstöd till Ukrainas motstånd mot det ryska angreppskriget också varit en utmaning att hantera. Rörelsen förespråkar generellt inte vapenleveranser och annat våldsinriktat stöd till parter i en konflikt. Vapen bidrar i grunden till att väpnade konflikter förlängs och fler människor dör eller ska-

” Alla dessa ickevåldsmetoder gör nytta, och om de blir ännu mer omfattande så kan också nyttan bli större. ”

Lotta Sjöström Becker

das. Men i dagsläget kräver man inte ett stopp för vapenleveranser till Ukraina.

– Vi respekterar Ukrainas val att i enlighet med folkrätten utöva väpnat självförsvar, det är inget vi som utomstående med mått mage i ett fredligt land, vill eller bör ställa oss över. Men vi vill samtidigt uppmärksamma de risker som vapenstödet innebär och vi verkar för att frågan om ickevåldslig beredskap ska få större tyngd i andra kontexter, för att förebygga liknande situationer i framtiden, säger Lotta Sjöström Becker

Förutom att lyfta ickevåldets förutsättningar och möjligheter, har Kristna Fredsrörelsen också identifierat sin kompletterande roll i samtalet om kriget i Ukraina inte minst om detta samtal i sig och hur det förs. Vi vill värna om en debatt där olika åsikter får höras och bemöts med respekt. Och vi anser att opinionsbildande aktörer med stort inflytande har ett särskilt ansvar att verka för en god samtalston.

ETT ANNAT PROBLEM rör den kollektiva skuldbeläggning av särskilt ryska medborgare som blivit allt vanligare i det offentliga samtalet.

– De som bär ansvar för kriget och för de övergrepp som begåtts bör naturligtvis ställas till svars. Men kollektiv bestraffning hör inte hemma i en rättsstat. Det är förståeligt att de som drabbas direkt av fruktansvärda krigsbrott i Ukraina känner vrede och hat. Men vi måste kunna visa sympati och medlidande med de drabbade utan att själva reproducera en retorik som baseras på detta hat, säger Lotta Sjöström Becker.

Kriget i Ukraina har också aktualiserat en av Kristna Fredsrörelsens historiskt viktigaste frågor, vapenvägran. Trots att rätten att vägra vapen är en mänsklig rättighet, har såväl ryska som ukrainska vapenvägrare hamnat i en mycket svår situation. I ett uppmärksammat fall dömdes en ukrainsk vapenvägrare förra hösten till fängelse, i strid med såväl den ukrainska grundlagen som FN:s människorättskonvention. Efter överklagande i flera instanser – där också Kristna Fredsrörelsen genom den internationella paraplyorganisationen IFOR engagerat sig – är han dock på väg att få upprättelse.

LOTTA SJÖSTRÖM BECKER konstaterar att kriget i Ukraina innebär en fruktansvärd tragedi, med ofattbart lidande. Förutom de många människor som dött, skadats eller drivits på flykt till direkt följd av kriget, har kriget också fått allvarliga globala konsekvenser. Bland annat har det äventyrat livsmedelsförsörjningen för miljontals människor runt om i världen.

– Vår slutsats är att väldigt mycket mer måste göras för att undvika nya krig i framtiden, både i Ukraina och i andra länder. Och trots svårigheterna ser vi att det finns kunskap om vad som behövs och effektiva verktyg i form av ickevåldsmetoder att använda. Denna insikt ger oss ändå visst hopp inför framtiden, säger Lotta Sjöström Becker.

Kriget i Ukraina innebär en ofattbar tragedi: människor har dött, skadats och drivits på flykt. Kriget också fått allvarliga globala konsekvenser: det har äventyrat livsmedelsförsörjningen för miljontals människor runt om i världen.

– Väldigt mycket mer måste göras för att undvika nya krig i framtiden, i Ukraina och i andra länder. Men trots svårigheterna ser vi att det finns kunskap om vad som behövs och effektiva ickevåldsliga verktyg att använda. Denna insikt ger oss visst hopp inför framtiden, säger Lotta Sjöström Becker.

Martin Ugglå

Ukrainas Högsta domstol hävde dom mot vapenvägrare

Den ukrainska konstitutionen slår fast rätten till vapenfri tjänst. Ändå dömdes vapenvägraren Vitalij Aleksejenko hösten 2022 till ett års fängelse. Nu har Ukrainas Högsta domstol underkänt de tidigare domsluten. Vitalij släpptes fri med omedelbar verkan.

Processen kommer att göras om, men Högsta domstolens beslut tyder på att Vitalij Aleksejenko kommer att få upprättelse och en friande dom. Det vore förstås en viktig seger för honom själv och för andra ukrainska vapenvägrare som befinner sig i en liknande situation. Det innebär också en seger för den ukrainska rättsstaten och dess förmåga att upprätthålla respekten för de mänskliga rättigheterna.

Vitalij Aleksejenko

ATT VÄGRA VAPEN är en mänsklig rättighet, fastslagen i FN:s konvention för medborgerliga och politiska rättigheter.

Kristna Fredsrörelsen har följt fallet och uppmärksammat bland annat när Aleksejenko fick avslag på sitt överklagande i januari 2023. Vi fortsätter bevaka situationen för såväl ryska som ukrainska vapenvägrare. Vi efterlyser också ett starkare svenskt politiskt engagemang för ryssar och ukrainare som förföljs på grund av sitt ställningstagande mot militarism och därmed får sina mänskliga rättigheter kränkta.

Martin Ugglå

Foto: Mikki Anagrius

Jag vill tala om motståndet i Ryssland. Det är lätt att diskutera "varför gör de inte motstånd mot Putin?" och det är för det första inte sant. Det pågår ett ganska intensivt motstånd mot Kreml-politiken. Det som är intressant i det här motståndet är att det i väldigt hög grad är frågan om ett kvinnomotstånd. Och kriget har – detta konstaterar ryska feminister – gjort feminismen relevant i Ryssland. Före kriget var feminister förlöjligade och demoniserade. Plötsligt så är det feministerna som formulerar vad det är för fel på kriget. Man visar att kriget och aggressionen innehåller samma element som förminskningen av kvinnorna i Ryssland. Det finns en manlig maktstruktur som feministerna visar upp och som överensstämmer med förhållandet mellan könen. Det gör att feminismen plötsligt formulerar motståndet mot Kreml i Ryssland på ett ohyggligt spännande sätt."

Per Enerud,

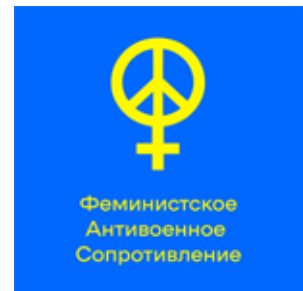
författare och senior analytiker på Myndigheten för psykologiskt försvar i Sveriges Radios podd *Radiokorrespondenterna*.

In från marginalerna

Foto: Moscow Times

"Ned med vapnen!" - ett sätt att visa motstånd i Ryssland idag är att sprida anti-krigsbudskap via mynt och sedlar.

Den 8 mars 2022 la kvinnor runtom i Ryssland buketter med krysantemum, tulpaner och gul-blåa band vid Sovjetiska monument, till minne av offren i Ukraina. På en månad hade Feministiskt antikrigsmotstånd, Феминистское антивоенное сопротивление, FAS, spridit sig till landets olika delar. Sedan dess är de en av Rysslands mest betydande antikrigskampanjer.

”Idag är feminister en av få aktiva politiska krafter i Ryssland. Under en lång tid uppfattade de ryska myndigheterna oss inte som en farlig politisk rörelse. Därför var vi tillfälligt mindre utsatta för det statliga förtrycket än andra politiska grupper. Idag är mer än fyrtiofem olika feministiska organisationer verksamma över hela landet, från Kaliningrad till Vladivostok, från Rostov-on-Don till Ulan-Ude och Murmansk”, skriver FAS i sitt manifest.

Genom att scanna in QR-koden med din telefonkamera kan ta del av mer information om Feministiskt antikrigsmotstånd.

”Anti-lektionen fokuserar på kvinnors protester mot krig och hur krig är kopplat till föreställningar om maskulinitet. Vi pratar om vilka som är vapenvägrare och varför det inte är någon skam att vara det. Vi pratar knappt om Ukraina, så att vårt material är säkrare att distribuera i Ryska federationen.”

Gruppen verkar genom icke-våldsliga aktioner, de lär ut säkerhets- och riskanalys, digital aktivism och säkerhet med mera, men stödjer Ukrainarnas rätt till självförsvar. På den webbaserade ukrainska nyhetsplattformen Commons klargör de: ”Motstånd utgör en grundläggande handling av självförsvar för de förtryckta.”

ATT BÄRA SVART och en vit blomma i handen kan idag vara straffbart i Moskva. Allteftersom handlingsutrymmet för protest

har krympt har nya motståndsmetoder utvecklats: slogans på mynt och sedlar, gerillakonst, dela ut blommor till främlingar eller så gråter man offentligt på tunnelbanan.

I år högtidlighölls 9 maj bland annat med en Anti-lektion, som finns publicerad på FAS Telegramsida, tillsammans med noga säkerhetsanvisningar. Syftet med lektionen är att ge mödrar ett verktyg att främja tillväxten av antimilitär medvetenhet.

Nathaly Salas

● Mexiko

Systematiserad straffrihet

Diakonen och människorättsförsvararen Simón Pedro Pérez Lopez sköts till döds på öppen gata, framför ögonen på ett av sina barn. Det var inte första gången olyckan drabbade den församling som han varit djupt engagerad i sedan barnsben. I Mexikos delstat Chiapas krymper människorättsförsvarares handlingsutrymme.

Simón Pedro var ordförande för Las Abejas de Acteal, en fredlig organisation som i 30 år arbetat mot diskriminering och fördrivning av tzotzil befolkningen. Trots sin omvittnade ickevåldsliga kamp mitt under zapatisternas väpnade uppror etsade sig byn Acteals namn fast i Mexikos samtidshistoria genom Actealmassakern. Julen 1997 tog sig paramilitära grupper in i byn och mördade 45 invånare, arton av dem barn. Ytterligare 25 personer skadades svårt. Staten erkände 2020 ansvaret för massakern, som var en direkt följd av statens militarisering av Chiapas, med syfte att kväsa ursprungsfolkens motstånd.

SIMÓN PEDRO, SOM var runt elva år när massakern ägde rum, kom att viga sitt liv åt att kräva rättvisa för offren; bland annat reste han till Vatikanen och vittnade. Det var en ojämn kamp mot ett korrupt och nyckfullt rättssystem, med en närmast ofattbar oförmåga att lagföra brott: 99 procent av alla brott i landet förblir ouppklarade.

När han mördades berövades sju barn en far och samfundet ett framtidshopp. Det är inte svårt att förstå den enighet med vilken

Las Abejas de Acteal och Simón Pedros familj utanför domstolen. Den mexikanska pressen har bevakat och följt den utdragna rättsprocessen.

samhället i Acteal utkrävt ansvar för mordet. Obegripligt är däremot det Kafka-artade rättssystem som de konfronterat.

EN RAD BEVIS tyder på att motivet till mordet var politiskt och grundade sig på Simón Pedros engagemang. Människorättscentret Fray Bartolomé de las Casas (Frayba) idkade, med starkt stöd av det lokala civilsamhället, på att domen skulle bli prejudicerande för mord på människorättsförsvarare.

Men rättegången ställdes in månad efter månad. Den psykologiska påfrestningen var påtaglig. Domstolen ligger över sex timmar bort från familjens hemby och varje resa innebar en stor ekonomisk ansträngning. Vid ett tillfälle drillades barnvittnet in till småtimmarna hos åklagaren, men förhandlingen ställdes in då den man som pekats ut för mordet inte infann sig på grund av att ”ingen på häktet svarade i telefon”. En annan gång dök varken försvarsadvokat eller

åtalad upp av oklara orsaker. Under processen blandade åklagaren samman offrets och förövarens namn. Samfundet drog paralleller till massakerns efterspel 25 år tidigare:

”Staten hånar oss. De vet att våra ekonomiska resurser är begränsade och att vi inte har lyxen att kunna åka till tusen misslyckade rättegångar.”

Kristna Fredsrörelsens följde Frayba i rättsprocessen fram till sista mars i år. Den åtalade dömdes till 25 års fängelse för mord. Åklagaren valde att inte gå på Fraybas linje och domaren valde att bortse från bakomliggande motiv för mordet. Simón Pedros status som människorättsförsvarare fick inget erkännande och hans familj får varken kompensation eller skydd. Frukten att gå ett liknande öde till mötes sprider sig.

Vikten av att Kristna Freds fredsobservatörer, med våra medlemmars stöd i ryggen, går vid deras sida och ingjuter en strimma hopp kan inte överskattas.

**Josefine Sjöberg
Marita Rodriguez**

Foto: Marita Rodriguez, Kristna Fredsrörelsen

● Lars Ingelstam

Bor: Bromma, Stockholm.

Ålder: 86 år.

Arbete och engagemang:

Teknologie doktor i matematik. Tidigare professor vid KTH, chef för Sekretariatet för framtidsstudier och professor i Teknik och social förändring vid Tema, Linköpings universitet. Lars har publicerat arbeten om system, lokal ekonomi, vapenexport, säkerhetspolitik, Nato och grannlandsrelationer till Ryssland. Han är medlem av Abrahamsbergskyrkans församling och Kristna Fredsrörelsen samt styrelseledamot i Svenska Pugwash.

Lars Ingelstam har skrivit *Fredspolitiska perspektiv*, som kommer ut hösten 2023.

”Vår uppgift är att förbereda för tiden efter kriget”

I september släpper Kristna Fredsrörelsen Lars Ingelstams bok *Fredspolitiska perspektiv*, en ”grundkurs” i säkerhetspolitik som innefattar ickevåld och annan fredlig konfliktlösning.

● **Det är fem år sedan *Svensk säkerhetspolitik för fred*, som ju är förlagan till *Fredspolitiska perspektiv*, kom ut. Hur skulle du vilja sammanfatta de säkerhetspolitiska förändringarna som ägt rum?**

– De två stora förändringarna är att Ryssland angripit Ukraina och att Sverige tillsammans med Finland ansökt om medlemskap i Nato. Det senare

innebär militär upprustning och krigsförberedelser i Östersjöområdet. Men alternativet att stå utanför är också svårt att bedöma: mer tid hade behövts för eftertanke.

– Klart är att Sveriges nuvarande säkerhetspolitik ännu tydligare prioriterar det militära perspektivet.

● **Utifrån ditt livslånga engagemang för fred och ickevåld: vad**

”
Aldrig
mera
krig.”

tror du är fredsrörelsens främsta utmaning idag?

– Krigets logik – fiendebilder och ”framgångar” – kommer att dominera under en tid. Vi kan argumentera för förhandling och medling, men hur ett pågående krig bör avslutas kan vi inte avgöra. Fredsrörelsens och andra demokratiska krafters stora uppgift är att redan nu förbereda för tiden efter kriget. Då behövs försoning, samarbete och vänskapliga förbindelser mellan forna fiender, liksom nedrustning och förebyggande. Aldrig mera krig! ●

Perspektiv på fred, i tider av krig

Hur kan freden vinnas i Ukraina och andra länder där kriget är ett faktum? Vad kan göras nu för att främja en hållbar fred i framtiden?

”Hoppet finns förborgat i alla ansträngningar som ständigt görs för att underminera krigets möjlighet och växtkraft. En rättvis värld möjliggör fred.” Så sa K.G. Hammar under det samtal som arrangerades av Kristna Fredsrörelsen och Stockholm Stadsmission i maj.

Övriga deltagande var Stadsmissionens värdegrundsledare Ola Johansson och Kristna Fredsrörelsens rådgivare för fred & ickevåld, Martin Ugglå. Lotta Sjöström Becker, Kristna Fredsrörelsens generalsekreterare, ledde samtalet.

Lotta Sjöström Becker, K.G. Hammar, Martin Ugglå och Ola Johansson.

Bland samtalets centrala teman märktes frågor kring hur ickevåld som aktiv motståndsmetod kan bidra till hållbar fred, men också hur fredsarbete kan bedrivas även i det lilla sammanhanget, i vardagen.

Dessutom uppmärksammades de ekonomiska intressen – i form av bland annat den globala vapenindustrin – som återkommande leder till och förlänger militära konflikter. ●

Foto: Stockholms Stadsmission

"Tänk om vi i stället skulle öva oss i fredsbyggande?"

Som ett svar på militärövningen Arctic Challenge Exercise i norra Sverige, Norge och Finland bjöd Fredsforum i Luleå in till ARCTIC PEACE CHALLENGE, en gemensam övning i tre delar, för en fredlig värld. Aktionen fick uppmärksamhet i pressen

Fredsforum i Luleå består av medlemmar i Kristna fredsrörelsen och Svenska freds- och skiljedomsföreningen. De möts en gång i månaden för att öva fred.

I Arctic Peace Challenge ingick det teoretiska, praktiska och andliga moment (se faktaruta). ●

Arctic Peace Challenge uppmärksammades i pressen och gav bland annat upphov till ett replikskifte i Norrbottens Kurirens ledarsida. Luleå lokalgrupps Joshua Armfield: "Hållbar, rättvis och varaktig fred kan aldrig åstadkommas genom våld. Och när jag hör stridsplanen flyga över mig medan jag sätter potatisar i landet så tackar jag inte, utan ber om Guds förbarmande och att människor kommer till besinning."

● FAKTA ARCTIC PEACE CHALLENGES DELAR

- ARCTIC PEACE EXERCISE: Teori och manifestation på gågatan i Luleå.
- ARCTIC PEACE EXERCISE: Praktik! Potatisodling för fred! Maten som odlades ska bland annat användas i de öppna gemenskapsmåltider som firas varje tisdagskväll i EFS-kyrkan.
- ARCTIC PEACE WALK: Pilgrimsvandring. Andakt för fred och för krigens alla offer.

●●● FREDSHÄLSNINGAR

Varma ord från fredsvänner

●●● Behovet av att stå enade i en stark fredsgemenskap gjorde sig bemärkt i hälsningarna till Kristna Fredsrörelsens årsmöte. Det var med stor glädje vi mottog många varma ord från fredsvänner från när och fjärran.

”När det är som tyngst behövs vi som mest. Vi är tacksamma för att vi får gå sida vid sida med er. Vår gemenskap har varit viktig det senaste året för att hitta styrka men också glädje.”

Malin Nilsson, IKFF

Kära Lotta och alla vänner i SWEFOR

●●● Hälsningar från era partners i fred, Fellowship of Reconciliation England and Scotland.

Vi står alla inför en skiftande agenda av triumfer, utmaningar och frågor.

Under det senaste året har vi backat upp er när ni har stått upp för freden, nu när Sverige har omprövat sina säkerhetspolitiska relationer i världen. Vi kan se hur utmanande det måste vara att vara en röst för fred, men vi uppmanar er likväl att fortsätta att tala för fred och rättvis internationell samverkan,

Just nu känns det som om Europa befinner sig i ett ständigt krig. Så hjälp oss alla att fortsätta tänka nytt om vad som är möjligt: och vet att ni inte går ensamma när vi fortsätter att se fram emot en värld som bygger på kärlek, söker rättvisa och skapar förändring genom ickevåld.

John Cooper, chef för The Fellowship of Reconciliation England & Scotland

Putin har verkligen fruktat en ickevåldslig resning i Ryssland. Vi måste vara smarta bortom demonstrationer – visa hur folk-rörelser kan skapa förändring.”

Kerstin Bergeå, Svenska Freds- och skiljedomsföreningen

... and know you don't walk alone as we continue to look to a world built on love, seeking justice and bringing transformative through nonviolence.”

John Cooper, The Fellowship of Reconciliation England & Scotland

Fred vare med oss alla. Fred är alltid angeläget. I allas våra liv, i vårt svenska samhälle och i världen.”

Karin Wiborn, Eumeniakyrkan

B

ATT FÖLJA NÅGON PÅ VÄGEN MOT FRED OCH RÄTTVISA KAN GÖRA ALL SKILLNAD I VÄRLDEN.

Neddragningarna i det svenska biståndet begränsar våra möjligheter att arbeta för en hållbar värld. Ge gärna en gåva.

Möjliggör vårt fredsarbete!

Bankgiro: 900-0316 Swish: 123 900 03 16

